

आर्थिक ऐन, २०७९

सुनापति गाउँपालिकाको अर्थसम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको आर्थिक ऐन, २०७९

प्रस्तावना : सुनापति गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को अर्थसम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नका निमित्त स्थानिय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनिय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा २ बमोजिम सुनापति गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “सुनापति गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९”

रहेको छ ।

२. सम्पति कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१) बमोजिम एकिकृत सम्पति कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।

३. भूमि कर (मालपोत) : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूची (२) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

४. घर बहाल कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा अनुसूची (३) बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असुल गरिनेछ ।

५. व्यवसाय कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. बहाल विटौरी शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूची (५) मा भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा साही अनुसूचीमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल विटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. पार्किङ शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूची (६) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

८. ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपप्लायर र ज्याफिटिङ्ग शुल्क : गाउँपालिकाले क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी, जम्पिङ्ग, जिपप्लायर र ज्याफिटिङ्ग सेवा वा व्यवसाय संचालन गरेवापत अनुसूची (७) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

९. सेवा शुल्क, दस्तुर : गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची (८) मा उल्लेखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१०. पर्यटन शुल्क : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूची (९) मा उल्लेखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा भएको अवस्थामा सोही बमोजिम हुनेछ ।

११. घर नक्सा पास/घर अभिलेखीकरण दस्तुर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन/घर बनाएमा अनुसूची (१०) मा उल्लेखित दरमा घर नक्सा पास/घर अभिलेखीकरण दस्तुर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१२. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई देहाय बमोजिम बाहेक कुनै किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

देहाय

- (क) सिनेमाहलहरुको भवनको अधिल्लो भाग (मुख्य अडिटोरियम) को मूल्याङ्कन गर्दा अनुसूची (१) को घरको मूल्याङ्कनमा उल्लेखित दरमा २५ प्रतिशत छुट दिई मूल्यांकन गरिनेछ ।
- (ख) एक रोपनी भन्दा कमको लागि अनुसूची (२) मा उल्लेखित न्युनतम १ रोपनी देखि ५ रोपनी सम्मको लागि तोकीएको रकममा २५ प्रतिशत कम गरी लाग्नेछ ।
- (ग) आ.व २०५०/०५१ भन्दा अगाडी तिर्न बाकी रहेको भुमि कर (मालपोत कर) मा अनुसूची (२) मा उल्लेखित तोकीएको रकममा २५ प्रतिशत कम गरी भुमि कर (मालपोत कर) लाग्ने छ ।
- (घ) आ.व २०५१/०५२ देखि आ.व २०६२/०६३ सम्मको तिर्न बाकी रहेको भुमि कर (मालपोत कर) मा अनुसूची (२) मा उल्लेखित तोकीएको रकममा २० प्रतिशत कम गरी भुमि कर (मालपोत कर)लाग्ने छ ।

१४. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि : यो ऐनमा व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी गाउँ कार्यपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची - १

सम्पति करको वार्षिक दर

१. सम्पति कर :

कर योग्य एकिकृत सम्पतिको मूल्य	करको दर (वार्षिक)
पहिलो रु. १ लाख रुपैयाँसम्म	रु. ५०१-
त्यसपछिको रु. १ लाखदेखि रु. ५लाख रुपैयाँसम्म	रु. १००१-
त्यसपछिको रु. ५ लाखदेखि रु. १० लाखसम्म	रु. २००१-
त्यसपछिका रु.१० लाखदेखि रु. २० लाख रुपैयाँसम्म	रु. ३००१-
त्यसपछिको रु. २० लाखदेखि रु. ३० लाख रुपैयाँसम्म	रु. ४००१-
त्यसपछिको रु. ३० लाखदेखि रु. ४० लाख रुपैयाँसम्म	रु. ५००१-
त्यसपछिको रु. ४० लाखदेखि रु. ५० लाख रुपैयाँसम्म	रु. १०००१-
त्यसपछिको रु. ५० लाखदेखि रु. ८० लाख रुपैयाँसम्म	रु. ५०००१-
त्यसपछिको रु. ८० लाखदेखि रु. १ करोड रुपैयाँसम्म	रु. १०,०००१-
त्यसपछिको रु. १ करोड देखि रु. ५ करोडसम्म	रु. २५,०००१-
त्यसपछिका रु.५ करोडदेखि माथि	रु. ४०,०००१-

२. घरजग्गाको मूल्याङ्कन गर्ने तरिका

१. घरजग्गामा कर लाग्ने क्षेत्रहरूको लागि घरको बनोटको वर्गीकरण र मूल्याङ्कन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) घरको बनोटको वर्गीकरण :

- (१) ढुङ्गामा माटोको जोडाई भएका सबै किसिमका घर र काठबाट बनेका घर ।
- (२) भित्रबाहिर पाको ईटमा सिमेन्ट वा बज्रको जोडाई भएका सबै किसिमका घर ।
- (३) अर्द्धपक्की घर, ढुङ्गा माटोको साथै सिमेन्ट र ड समेत प्रयोग गरिएका घर ।
- (४) आर.सि.सि. फ्रेम स्ट्रक्चरबाट बनेका घर ।

(ख) घरको मूल्याङ्कन

घरको बनोट	औषत लागत दर प्रति वर्गफुट	प्रतिवर्ष टुटफुट कट्टि दर प्रतिशत	प्रतिशत जम्मा वर्ष
प्रकरण २ (१) (क) (१) बमोजिमको घर	रु. ४५०।-	३.००	२५
प्रकरण २(१) (क) (२) कमोजिमको घर	रु. ५३५।-	२.००	३०
प्रकरण २(१) (क) (३) बमोजिमको घर	रु. ५७५।-	१.००	७०
प्रकरण २(१) (क) (४) बमोजिमको घर	रु. ६३५।-	०.७५	१००

(ग) काँचो ईट्टा वा माटोको गारो वा बाँस वा काठको टाटी भै फुस, छ्वाली, खर, पराल र साधारण टिनको छाना भएको घरको मूल्याङ्कन गरिने छैन ।

(२) घरजग्गामा कर लाग्ने क्षेत्रहरूको जग्गाको मूल्याङ्कन गर्दा सोको प्रयोजनको निमित्त गठन स्थानीय समितिले तोके बमोजिम हुनेछ । यसरी नतोकिएको हदमा रजिष्ट्रेशन प्रयोजनको लागि मालपोत कार्यालयले तोकेको दर बमोजिम जग्गाको मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

अनुसूची - २

भूमि कर (मालपोत) को दर

सि. नं.	वर्ग	न्यूनतम १ रोपनी देखि ५ रोपनी सम्मको रकम		५ रोपनी देखि माथि थप प्रति रोपनीको रकम	
		खेत	पाखो	खेत	पाखो
१.	अब्वल	रु. ३०१-	रु. २०१-	रु. १०१-	रु. ५१-
२.	दोयम	रु. २५१-	रु. १५१-	रु. ५१-	रु. ४१-
३.	सिम	रु. २०१-	रु. १०१-	रु. ४१-	रु. ३१-
४.	चाहार	रु. १५१-	रु. ५१-	रु. ३१-	रु. २१-

१) आ.व २०७७/०७८ मा एकृतित सम्पती कर नवुभाउने करदाताहरुलाई तोकिएको करमा १५ प्रतिशत विलम्ब शुल्क लाग्ने छ ।

जग्गा रेखाङ्कनको लागि राजस्व दररेट (प्रतिकित्ता)

सि.नं.	वडा नं.	दररेट	दर अक्षरमा
१	वडा नं. ३	१,५००	एक हजार पाँच सय मात्र
२	वडा नं. २ र ४	२,०००	दुई हजार मात्र
३	वडा नं. १ र ५	२,५००	दुई हजार पाँच सय मात्र
४	पालिका भन्दा बाहिर	रु ५०००१-	(प्रति कित्ता)

अनुसूची - ३

घर बहाल करको दर

१. आफ्नो क्षेत्रभित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, शेड, (छप्पर), कारखाना, जग्गा वा पोखरी पुरै वा आंशिक रूपमा बहालमा दिएकोमा सम्बन्धित धनीबाट बहालको रकमको बढीमा दश प्रतिशतसम्म ।

अनुसूची - ४

व्यवसाय करको वार्षिक दर

१. व्यापारिक वस्तु :

क) चुरोट, रक्सी, ज्वेलरी(सुनका जलप लगाएका गरगहना समेत) भिडियो, क्यासेट रिकर्ड तथा प्लेयर आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा रु. १०००।- (एक हजार रुपैयाँ मात्र)

ख) निर्माण सामग्री, कम्प्युटर, विद्युत सामान, क्यामेरा, टेलिभिजन, रेडियो, कार्पेट, पेट्रोलियम पदार्थ जस्ता वस्तुसका थोक तथा खुद्रा व्यापारमा रु. १०००।- (एक हजार रुपैयाँ मात्र)

ग) दैनिक उपभोगका खाद्य पदार्थ, सुती कपडा, आदीको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा रु. ५००।- (पाँच सय रुपैयाँ मात्र)

२. विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा :

विशेषज्ञ परामर्श तथा व्यवसायिक सेवा	वार्षिक करको दर
क) चिकित्सक	रु. ५००।-
ख) कविराज	रु. ५००।-
ग) इन्जिनियर	रु. ५०००।-
घ) कानून व्यवसायी	रु. ५००।-

ड) लेखा परिक्षक	रु. ५००१-
च) दन्त चिकित्सक	रु. ५००१-
छ) अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्श दाता	रु. ५००१-
ज) कम्प्युटर एनालिष्ट तथा प्रोग्रामर	रु. ५००१-
झ) विमा एजेन्ट	रु. ५००
ञ) सभेयर	रु. ५००१-
ट) अनुवादक	रु. ५००१-
ठ) पशु चिकित्सक	रु. ५००१-
ड) शेयर दलाल	रु. ५००१-
ढ) सामान ढुवानीकर्ता तथा कम्पनी	रु. १०००१-
ण) संस्थागत पेन्टर	रु. ५०००१-
त) सुर्तीजन्य पदार्थ	रु. २०००१-
थ) निर्माण सामाग्री	रु. १५००१-
द) पेट्रोलियमजन्य सामाग्री	रु. २५००१-
ध) कम्प्युटर, टेलिभिजन सेवा	रु. १०००१-
न) इञ्जिनियरीङ सेवा तथा परामर्श	रु. २०००१-

३. निर्माण व्यवसाय :

गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसाय इजाजत प्राप्त गर्न दर्ता शुल्क रु. २०,०००१- (बीस हजार रुपैयाँ मात्र) र नविकरण शुल्क रु. १०,०००१- (दस हजार पाँच सय रुपैयाँ मात्र) लिने र आ.व. को पहिलो त्रैमासिक भित्र नविकरण नगरेमा प्रति त्रैमासिक दुई हजारको दरले थप दस्तुर लिने ।

४. उत्पादन मुलक उद्योग :

कोरा माल वा खेर गईरहेको माल सामानको वा अन्य माल सामान प्रयोग वा प्रशोधन गरी माल सामान उत्पादन गर्ने उद्योग व्यवसायमा रु. २,०००१- (दुई हजार रुपैयाँ मात्र)

५. उर्जामुलक उद्योग :

जलस्रोत, वायु, सौर्यशक्ति, कोइला, प्राकृतिक जेल, ग्यानस, वायोग्याँस नतथा अन्य स्रोतहरुबाट उर्जा पैदा गर्ने उद्योग व्यवसायमा रु. २,०००१- (दुई हजार रुपैयाँ मात्र)

६. कृषि तथा वन्यजन्य उद्योग :

मूलतः कृषि, वन पैदावरमा आधारित व्यवसायमा रु. १,५०० ।- (एक हजार पाँच सय रुपैयाँ मात्र)

७. खनिज उद्योग :

खनिज उत्खनन् वा प्रशोधन गर्ने उद्योग व्यवसायमा रु. १,५०० ।- (एक हजार पाँच सय रुपैयाँ मात्र)

८. पर्यटन उद्योग :पर्यटक, आवास, मोटेल, होटेल, रेष्टुरा, रिसोर्ट ट्राभल एजेन्सी, स्कीइङ, ज्लाइडिङ, वाटर स्पाफिटिङ, पोनी ट्रेकिङ, पदयात्रा, हटएयर व्यालुनिङ, प्यारा सेलिङ, गल्फ कोर्स, पोलो, अश्वारोहण आदि उद्योग व्यवसायमा रु. १,००० ।- (एक हजार रुपैयाँ मात्र)

९. सेवा उद्योग :

छापाखाना, परामर्श सेवा जिनिङ्ग तथा वेलिङ्ग व्यवसाय, चलचित्र व्यवसाय, सार्वजनिक परिवहन व्यवसाय, फोटोग्राफी, प्रयोगशाला, हवाई सेवा, शीत भण्डार आदि उद्योग व्यवसायमा रु. ४०० - चार सय रुपैयाँ मात्र)

१०. निर्माण उद्योग :

सडक, पूल, रोपवे, रेलवे, टूलिक्स, टनेल, फ्लाइड वृज तथा औद्योगिक, व्यापापिरह एवं आवास कम्प्लेक्स आदि निर्माण गरी संचालन गर्ने उद्योग व्यवसायमा रु १,००० ।- (एक हजार रुपैयाँ मात्र)

११. संचार सेवा :

क) निजी क्षेत्रका हुलाक सेवामा रु. ४००।- (चार सय रुपैयाँ मात्र)

ख) निजी क्षेत्रका टेलिफोन, फ्याक्स सेवा, फोटोकपी, मोबाइल फोन, आइएसपिड, एसटिडि, इमेल, इन्टरनेट, रेडियो पेजिङ आदिमा रु. ४००।- (चार सय रुपैयाँ मात्र)

ग) कुरियर सेवा रु. ४००।- (चार सय रुपैयाँ मात्र)

१२. वित्तीय सेवा :

वित्तीय सेवा	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको बाहेक आर्थिक कारोबार गर्ने वाणिज्य बैंक	रु. २०,००० ।-	रु. १५,००० ।-
ख) आर्थिक कारोबार समेत गर्ने वित्तीय कम्पनीको मुख्य कार्यालय	रु. १५,०००।-	रु. १०,०००।-
ग) वित्तीय कम्पनीको शाखा कार्यालय	रु. १०,०००।-	रु. ५,०००।-

घ) विमा कम्पनी	रु. १०,०००।-	रु. ७,०००।-
ड) विदेशी मुद्रा सटही	रु. ५००० ।-	रु. २००० ।-
च) धितोपत्र कारोबार	रु. १,५०० ।-	रु. १,५०० ।-
छ) सहकारी बैंक	रु. ५,०००।-	रु. २,०००।-
ज) बचत ऋण तथा सहकारी संस्था	रु. १,५००।-	रु. १,५००।-

१३. स्वास्थ्य सेवा :

स्वास्थ्य सेवा	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) गैर सरकारी अस्पताल	रु. १५०००।-	रु. १०,०००।-
ख) नर्सिङ्ग होम	रु. १०,०००।-	रु. ५०००।-
ग) क्लिनिक तथा ल्याव	रु. ५००० ।-	रु. ३००० ।-

१४. शिक्षा सेवा :

शिक्षा सेवा	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) निजी क्षेत्रका स्कूल, क्याम्पस, विश्वविद्यालय	रु.१५०० ।-	रु.१५०० ।-
ख) तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र	रु. १५०० ।-	रु. १५०० ।-
ग) टाईपिङ्ग, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण संस्था	रु. ३०००।-	रु. ३०००।-
घ) अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था	रु.५०००।-	रु.५०००।-

१५. मर्मत संभार सेवा :

मर्मत संभार सेवा	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) हेभी इक्विपमेन्ट बस, ट्रक, कार, मोटर साईकल, टेम्पो मर्मत कारखाना	रु.५००० १-	रु.४००० १-
ख) साईकल मर्मत कारखाना	रु.५००० १-	रु.३००० १-
ग) रेडियो, टि.भी घडी, प्रेशर कुकर, हिटर, टेलिफोन सेट, विद्युत समाग्री मर्मत केन्द्र	रु.१५०० १-	रु.१००० १-

१६. अन्य सेवा :

सेवा	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) वैदेशिक रोजगार सेवा	रु.१००० १-	रु.१००० १-
ख) स्वदेशी रोजगार सेवा	रु.५०० १-	रु.५०० १-
ग) सेक्रेटरियल सेवा	रु.१००० १-	रु.१००० १-
घ) हाउजिङ्ग कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्रि (रियल स्टेट)	रु.१५००० १-	रु.१०,००० १-
ड) व्युटी पार्लर, केश श्रृंगार, ड्राई क्लिनर्स, फोटो स्टुडियो, सिलाई आदि	रु.२००० १-	रु.१५०० १-
च) साईनबोर्ड बनाउने पेन्टिङ्ग सेवा	रु.१५०० १-	रु.१००० १-
छ) पशु बधशाला	रु.५००० १-	रु.२००० १-
ज) मासु विक्रेता	रु. २५००१-	रु. १०००१-
झ) फुल विरुवा, बुद्धचित्त र रुद्राक्ष विक्रेता	रु. ५०००१-	रु. २०००१-
ञ) पुल हाउस	रु. ५००१-	रु. ५००१-
ट) खोटो व्यवसायी	रु. १०००१-	रु. १०००१-
ठ) भाँडाकुँडा विक्रेता	रु. २०००१-	रु. १०००१-
ड) स्टिल, काठ, फर्निचर विक्रेता	रु. १०,०००१-	रु. ४०००१-
ढ) खेलौना, उपहार (गिफ्ट) विक्रेता	रु. ५००१-	रु. ५००१-

ण) केवल, नेटवर्किङ्ग	रु.१००० १-	रु.१००० १-
----------------------	------------	------------

१७. अन्य व्यवसाय :

व्यवसाय	दरता	करको दर (वार्षिक)
क) पार्क, पिकनिक स्पट	रु.१०० १-	रु.१०० १-
ख) क्यासिनो	चलाउन नपाउने	चलाउन नपाउने
ग) टुर अपरेटर	रु.२५०० १-	रु.२५०० १-
घ) मसाज पालैर	रु.१००० १-	रु.१००० १-

१८. अस्थायी हाट बजार वा घुम्ती पसल :

यस अनुसुचीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि अस्थायी हाटबजार वा घुम्ती पसल राखी गरिने देहायका व्यवसायमा पटके रुपमा देहाय बमोजिम व्यवसाय कर :

१. घुम्ती -मोवाइल,पसल, खुन्चा समेतमा रु. १००१-
२. चौपाया प्रति गोटा रु. २०१-
३. हाँस कुखुरा आदी प्रति रु. ५१-
४. साग सब्जी र फलफुल पसल रु. ५१-
५. अन्य रु. ५१-

१९. माथिको वर्गिकरणमा समावेश नभएका सेवा, व्यवसायको कारोबार र स्तर हेरी वार्षिक रु. १०००१-

२०. कृषिजन्य तथा वस्तुहरुको निकासी दर

सि.नं.	निकासी हुने वस्तुको विवरण	परिमाण	दर
१	फलफुलजन्य वस्तुको लागि	प्रतिकेजी	रु ०.२०१-
२	दुग्धजन्य पदार्थको लागि	प्रतिलिटर	रु ०.१०१-
३	तरकारी जन्य पदार्थको लागि	प्रतिकेजी	रु ०.१०१-
४	अन्य खाद्यपदार्थको लागि	प्रतिकेजी	रु ०.२०१-
५	बुद्धचित्त	प्रतिकेजी	रु. ५००१-
६	जडिबुटि	प्रतिकेजी	रु. २०१-
७	चौपाया	प्रतिगोटा	रु.५०१-
८	कवाडी सामान निकासी कर	प्रति गाडि	रु २०००१-
		मिनिटाटा ट्रक टिपर	रु५०००१-
८	मसलाजन्य	प्रतिकेजी	५१-

अनुसूची - ५

बिटौरी शुल्कको दर

१. यस पालिका क्षेत्रभित्र निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेको हाट बजार र सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गा वा बाटोको छेउमा अस्थायी पसल थाप्न दिए वापत प्रति वर्गफुट मासिक बहाल विरौटी साविक हिलेदेवी गा.वि.स. को साँधिडाँडा बजार, साविक वेथान गा.वि.स. को पानीघाटमा रु. पाँच र बाँकी गुन्सी, दिमीपोखरी, हिलेदेवी, वेथान, खनियापानी को कुनै पनि ठाउँमा दुई रुपैयाँ मात्र ।

अनुसूची - ६

गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र लगाउन सक्ने पार्किङ शुल्कको दर

साधन	पार्किङ शुल्कको दर (एक पटक)
१. बस, ट्रक, लरी र अन्य हेभी गाडीमा	रु.५०।-
२. कार जीप, टेम्पो मिनिबस	रु.२५।-
३. स्कुटर, मोटरसाईकल तथा अन्य सवारी साधनमा	रु.१०।-

अनुसूची - ७

ट्रेकिङ्ग, कोयाकिड, क्यानोइडेग, जिपप्लायर र ज्याफिटिङ्ग शुल्कको वार्षिक दर

१. ट्रेकिङ्ग, कोयाकिड, क्यानोइडेग, जिपप्लायर र ज्याफिटिङ्ग सेवा वा व्यवसाय संचालन गर्ने संस्थाबाट वार्षिक ५००।(पाँच सय रुपैयाँ) लिइनेछ ।

अनुसूची - ८

स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराएको सेवामा लाग्ने दस्तुर

सि. नं.	विवरण	दररेट	कैफियत
१.	घर जग्गा नामसारी सिफारिश दस्तुर	रु.२०० ।-	
२.	मोहि लगत कट्टा सिफारिश दस्तुर	रु.२०० ।-	

३.	घर कायम सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
४.	छात्रवृत्ति सिफारिश दस्तुर	निःशुल्क	
५.	विपन्न विद्यार्थी छात्रवृत्ति सिफारिश दस्तुर	रु.१५० १-	
६.	अपांग / जेष्ठनागरिक सिफारिश दस्तुर	निःशुल्क	
७.	अस्थायी बसोबास सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
८.	स्थायी बसोबास सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
९.	नागरिकता र प्रतिलिपी सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १- र रु. २००१-	
१०.	अंगिकृत नागरिकता सिफारिश दस्तुर	रु.५०० १-	
११.	आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपन्नता प्रमाणित दस्तुर	निःशुल्क	
१२.	आर्थिक अवस्था वलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित दस्तुर	रु.१००० १-	
१३.	विद्युत जडान सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
१४.	धारा जडान सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
१५.	जिवित रहेको सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
१६.	दुवै नाम गरेको व्यक्ति एउटै हो भन्ने सिफारिश/फरक जन्ममिति संशोधन सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
१७.	जग्गा मूल्यांकन सिफारिश र प्रमाणित दस्तुर	रु.५०० १-	
१८.	व्यवसाय बन्द सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
१९.	व्यवसाय संचालन नभएको सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२०.	व्यापार व्यवसाय नभएको सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२१.	कोट फी मिनाहा सिफारिश दस्तुर	निःशुल्क	
२२.	नावालक परिचयपत्र सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२३.	चौपाया सम्बन्धी सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२४.	उद्योग,व्यवसाय, फर्म, समुह दर्ता सिफारिश दस्तुर	रु.५०० १-	
२५.	उद्योग ठाउँसारी सिफारिश दस्तुर	रु.३००० १-	
२६.	विद्यालय ठाउँसारी सिफारिश दस्तुर	रु.१००० १-	
२७.	आन्तरिक बसाइँसराई सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२८.	व्यक्तिगत विवरण सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
२९.	जग्गादर्ता सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
३०.	संरक्षक सिफारिश (व्यक्तिगत) दस्तुर	रु.१०० १-	
३१.	संरक्षक सिफारिश (संस्थागत) दस्तुर	रु.१०० १-	
३२.	नेपाल सरकारको नाममा बाटो कायम सिफारिश दस्तुर	निःशुल्क	
३३.	जीवितसँगको नाता प्रमाणित दस्तुर	रु.१०० १-	

३४.	मृतकसँगको नाता प्रमाणित दस्तुर	रु. १०० १-	
३५.	कोठा खोल्ने कार्य/रोहवर बस्ने कार्य दस्तुर	रु.१५० १-	
३६.	निःशुल्क वा सःशुल्क स्वास्थ्य उपचार सिफारिश दस्तुर	निःशुल्क	
३७.	अन्य कार्यालयको माग अनुसार विवरण खुलाई पठाउने कार्य दस्तुर	निःशुल्क	
३८.	संस्था दर्ता/ सिफारिश दस्तुर क. संघ, समुह, समिति, संस्था नयाँ दर्ता दस्तुर ख संघ, समुह, समिति, संस्था नविकरण /सिफारिस दस्तुर	रु.५०० १- रु ३००१-	
३९.	घरबाटो प्रमाणित दस्तुर	रु.२०० १-	
४०.	चार किल्ला प्रमाणित दस्तुर	रु.२०० १-	
४१.	जन्ममिति प्रमाणित दस्तुर	रु.१०० १-	
४२.	विवाह प्रमाणित दस्तुर	रु.२०० १-	
४३.	कागज मन्जुरीनामा प्रमाणित दस्तुर	रु.१०० १-	
४४.	हकवाला वा हकदार प्रमाणित दस्तुर	रु.१०० १-	
४५.	अविवाहित प्रमाणित दस्तुर	रु.२०० १-	
४६.	जग्गा रेखाङ्कनको कार्य वा सो कार्यमा रोहवर दस्तुर	रु.२०० १-	
४७.	जग्गा धनीपूजा हराएको सिफारिश दस्तुर	रु.१०० १-	
४८.	पूजामा घर कायम गर्ने सिफारिश दस्तुर	रु.२०० १-	
४९.	अंग्रेजी सिफारिश तथा प्रमाणित दस्तुर	प्रति पेज रु. २००१-	
५०.	मिलापत्र कागज/उजुरी दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
५१.	जन्म दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
५२.	मृत्यु दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
५३.	बसाइँ सराई आउने । जाने दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
५४.	पक्का घरको सर्जमिन दस्तुर	रु.५०० १-	
५५.	अन्य सबै प्रयोजनको सर्जमिन वापत दस्तुर	रु.५०० १-	
५६.	अचल सम्पत्ति मूल्यांकन दस्तुर/आयश्रोत प्रमाणित	०.१ प्रतिशत	
५७.	रकम कलम उठाई दिए वापत दस्तुर	५ प्रतिशत	
५८.	सम्बन्ध विच्छेद दर्ता दस्तुर	रु.२०० १-	
५९.	विवाह दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
६०.	नयाँ व्यवसाय दर्ता दस्तुर क.कारोवार पुँजि पाँच लाख सम्मको लागि ख कारोवार पुँजि पाँचलाख भन्दा माथिको लागि	रु.५०० १- रु १००० १-	माथि उल्लेखित भन्दा अन्य कुनै भएमा

६१.	उल्लेखित बाहेक अन्य सिफारिश दस्तुर	सिफारिश रु.१०० १- प्रमाणित रु.२०० १- संशोधित रु. २००१-	
६२.	विद्यालय संचालन स्वीकृत तथा कक्षा वृद्धि सिफारिश दस्तुर	रु.५०० १-	
६३.	कृषक समूह दर्ता दस्तुर	रु.१०० १-	
६४.	कृषक समूह नवीकरण दस्तुर	रु.५० १-	
६५.	साना सिंचाई निवेदन दस्तुर	रु.१०० १-	
६६.	प्लाष्टिक पोखरी निवेदन दस्तुर	रु.१०० १-	
६७.	व्यवसाय नवीकरण शुल्क दस्तुर	रु.५०० १-	
६८.	खानेपानी मुहान तथा सिंचाई मुहान सिफारिस दस्तुर	रु. ५,०००१	
६९.	खानेपानी मुहान तथा सिंचाई मुहान दर्ता दस्तुर	रु १०,०००१	
७०.	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको हल भाडा दस्तुर	रु २,०००१-	प्रतिदिन
७१.	प्रमाणपत्र प्रतिलिपि कक्षा ८	रु. २५०१	
७२.	पशु सेवा शुल्क ठूलो (गाई भैंसी)	रु. २०१	
७३.	पशु सेवा शुल्क सानो (भेडा बाखा, सुंगुर बंगुर)	रु. १०१	

अनुसूची - ९

पर्यटन शुल्कको दर

१. सुनापति गाउँपालिका भित्र प्रवेश गर्ने आन्तरिक पर्यटकबाट प्रति पर्यटक रु. २५१- (पच्चीस रुपैयाँ) शुल्क लिइनेछ ।

तर, विद्यार्थीहरुलाई पर्यटक शुल्क लिइने छैन ।

२. सुनापति गाउँपालिका क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने विदेशी प्रति पर्यटक रु. २००१- (दुई सय रुपैयाँ) शुल्क लिइनेछ । तर, विद्यार्थीहरुबाट लाग्ने शुल्कको पचास प्रतिशत मात्र शुल्क लिइनेछ ।

(२) स्थानीय राजपत्रको देहाय बमोजिमको बिक्री मूल्य निर्धारण गरिएको छ,

(क) बार्षिक सदस्य बनाई बिक्री गर्नु पर्दा : सुनापति गाउँपालिकाबाट बुझिलिने गरी सदस्यता शुल्क सहित बार्षिक रु. २५०/(दुई सय पचास मात्र)

(ख) खुद्रा बिक्री गर्नुपर्दा : सदस्य नभएको कुनै व्यक्ति वा संघ संस्थाले सुनापति गाउँपालिकाको राजपत्र लिन चाहेमा देहाय बमोजिमको फुटकर बिक्री मूल्य तोकिएको छ ।

- १ देखि ८ पेज सम्म एक प्रतिको रु.२ मात्र
- ९ देखि २४ पेज सम्म एक प्रतिको रु.५ मात्र

- २५ देखि ४० पेज सम्म एक प्रतिको रु.१० मात्र
- ४१ देखि ५६ पेज सम्म एक प्रतिको रु.१५ मात्र
- ५७ देखि ७२ सम्म एक प्रतिको रु.२० मात्र
- ७३ देखि ९६ सम्म एक प्रतिको रु.३० मात्र
- ९७ देखि बढी जति पेज हुन्छ, त्यसमा थप प्रति पेज २५ पैसाका दरले थप शुल्क लिइनेछ ।

अनुसूची - १०

घर नक्सा पास तथा घर अभिलेखीकरण राजश्व दररेट

सि.नं.	वडा नं.	प्रति वर्गफिट	दर अक्षरमा
१	सबै वडामा RCC(पक्की) घरको नक्सा पास गरी निर्माण गर्ने घरको लागि	रु.३।	तीन मात्र ।
२	सबै वडामा RCC(पक्की) घरको अभिलेखीकरणको लागि (भूकम्प लाभग्राही सहित)	रु. ६	तीन रुपैयाँ पचास पैसा मात्र ।
	सबै वडामा अन्य घरको लागि	५०० (एकमुष्ट)	पाचसय मात्र (एकमुष्ट)